

Motion till riksdagen 2013/14:U298

av **Urban Ahlin m.fl. (S)**

Budgetproposition för 2014 utgiftsområde 7

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens föreslagna kapitaltillskott till Swedfund International AB på 400 000 000 kronor under 2014; dessa medel ska kvarstå i anslaget 1:1 och disponeras i enlighet med vad motionen föreslår.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om klimat och gröna jobb.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svenskt demokratistöd.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om humanitärt bistånd till Västsaharas flyktingar.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om styrning och kvalitetssäkring.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anslag till FN-organ.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om långsiktiga åtaganden och fortsatt bilateralt samarbete med Bolivia.

Motivering

Socialdemokraternas politik för internationellt utvecklingssamarbete syftar till att minska fattigdomen och orättvisorna i världen, arbeta för demokrati och respekt för mänskliga rättigheter samt en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. Biståndet ensamt kan inte skapa utveckling men tillsammans med insatser på andra områden bidrar utvecklingssamarbetet till att skapa förutsättningar för utveckling. Alla politikområden måste sträva åt samma håll för att skapa global hållbar utveckling. Det svenska utvecklings-

Fel! Okänt namn på

samarbetet ska vara 1 procent av BNI och ska präglas av hög ambition, hög kvalitet och ge resultat.

Utveckling kan inte komma utifrån utan skapas av människorna i varje samhälle. Därför är det viktigt att utvecklingssamarbetet och politiken för global utveckling präglas av fattiga människors perspektiv och rättighetsperspektivet.

Socialdemokraternas politik för global utveckling bygger på solidaritet, inte välgörenhet. Sverige ska bidra till en bättre värld eftersom det ligger i allas intresse. Vi vill stödja dem som kämpar för sina rättigheter, för fungerande samhällen och för demokrati. Utvecklingssamarbete handlar inte om välvilliga bidrag till fattiga människor och länder utan om partnerskap och stöd till deras arbete för utveckling.

I denna utgiftsområdesmotion tas frågor som direkt rör årets budgetproposition för utgiftsområdet upp och våra svar på denna.

Vi socialdemokrater har under 2013 förnyat vår biståndspolitik. Den återfinns i "Agenda för global utveckling". Denna agenda i sin helhet utgör avsnitt 2 i Socialdemokraternas utrikespolitiska kommittémotion, "En rättvis värld är möjlig" för riksdagsår 2013/14. Där ges en helhetsbild av vår utvecklings- och biståndspolitik.

Klimat och gröna jobb

Klimatfrågan är en av vår tids ödesfrågor och en utgångspunkt i arbetet för hållbar utveckling.

Utvecklingssamarbetet bör arbeta för att utnyttja kunskap om miljöteknik samt arbeta med kapacitetsutveckling på området. Därtill ska svenskt utvecklingssamarbete vara klimatsäkert.

Socialdemokraterna vill, utöver de satsningar som regeringen gör, satsa ytterligare på miljö- och klimatbistånd i de länder som hårdast drabbas av klimatförändringarnas effekter. Detta för att bistå människor i kampen för att hantera klimatförändringarna, samtidigt som dessa satsningar kan bidra till arbete och ekonomisk utveckling. Dessa satsningar, gröna jobb, riktas till klimatomställningsarbete, exempelvis inom småskaligt lantbruk, miljöteknik och kapacitetsförstärkning. 300 miljoner till detta tas ur anslag 1:1 dit vi återfört medel genom uteblivet kapitaltillskott till Swedfund.

På utgiftsområde 20 beskrivs andra klimatinsatser med 115 miljoner till den gröna klimatfonden istället för till CDM.

Demokratistöd

Sverige bör fortsatt stödja demokratirörelser och yttrandefrihet genom exempelvis informations- och kommunikationsteknik. Men vi vill understryka vikten av att demokratibiståndet måste vara långsiktigt. Kortsiktiga eller enskilda insatser kan utgöra komplement till det långsiktiga stödet för föränd-

ring och demokratisk utveckling. Tyngdpunkten ska ligga på det långsiktiga arbetet.

Regeringen ökar anslagsposten till Mellanöstern och Nordafrika med motiveringen att ytterligare främja demokratisering och respekt för mänskliga rättigheter. Detta har vi socialdemokrater många gånger krävt och vi välkomnar därför detta. Vi vill understryka vikten av att Sveriges stöd till de nordafrikanska länderna ska bygga på insikten om behovet av kvinnors delaktighet för hållbar demokratisk utveckling. Sveriges stöd ska bidra till att kvinnor ges möjlighet att göra sina röster hörda i den samhällsomvandling som nu sker samt det civila samhället. Det internationella samfundet måste försvara kvinnornas rättigheter. Kvinnors deltagande i samhällslivet på lika villkor som männen kommer att avgöra hela regionens framtid.

Swedfund

För att skapa långsiktig utveckling behövs företag, tillväxt och jobb. Det statligt ägda Swedfund International AB kan spela en viktig roll i detta genom sitt arbete med riskkapital och kompetens för investeringar i utvecklingsländer. Men vi ser mycket allvarligt på den kritik som riktats mot Swedfund av Riksrevisionen. De krav på resultat, utvecklingsfrämjande och effektivitet som ställs på övrigt bistånd ska självklart ställas också på Swedfunds verksamhet. Regeringen och Swedfund har inte i tillräcklig grad återkommit med en redovisning som visar att man fullt ut har korrigerat allt som gav upphov till Riksrevisionens kritik. Dessutom har kritik mot verksamheten i olika frågor fortsatt komma under senare år. Vi säger nej till det kapitaltillskott som regeringen föreslår för 2014, som utgör den sista delen i ett paket från 2012. Dessa medel ska kvarstå i anslaget 1:1 och disponeras i enlighet med vad motionen föreslår och i övrigt till jobbskapande utvecklingssamarbete.

Men verksamheten är, rätt utförd, viktig och kommande behov av kapitaltillskott kan övervägas i nästa budget om den positiva utvecklingen med ny ledning, förbättrade ägardirektiv med mera fortsätter.

Humanitärt bistånd till Västsaharas flyktingar

Vi erfar att det humanitära biståndet till de västsahariska flyktinglägren har sjunkit dramatiskt. Detta kommer sig av att Spanien, den största biståndsgivaren, har skurit ner på detta bistånd på grund av den ekonomiska krisen i Spanien. Vi socialdemokrater menar att Sverige därför bör öronmärka en del av det svenska humanitära biståndet för att täcka upp den brist som nu uppstått i västsahariska flyktingläger.

Fel! Okänt namn

Styrning och kvalitetssäkring

Det svenska utvecklingssamarbetet håller god kvalitet och åstadkommer resultat. Vi ska vara stolta över det och socialdemokraterna vill utveckla och förbättra det ytterligare. Detta har vi skrivit om i vår Agenda för global utveckling, där vi bland annat menar att styrningen måste förbättras. Den ska vara tydlig och rätt saker ska mätas och utvärderas. Jakten på kortsiktiga resultat får inte överskugga hållbarhet och långsiktighet genom att för mycket kraft läggs på kortsiktiga och lätt mätbara insatser på bekostnad av långsiktiga arbetsätt. Höga krav gällande ordning och reda, resultat och öppenhet ska ställas på alla aktörer och gälla lika. Vi menar också att öppenhet och transparens i högre grad än idag bör prägla beslutsprocesser, utvecklingsdebatten och reformarbetet inom det internationella utvecklingssamarbetet.

Därför är det negativt att regeringen avser att lägga om biståndspolitiken genom den så kallade biståndsplattformen men endast vill ”informera riksdagen” via en skrivelse. Socialdemokraterna hade hellre sett konkreta förslag på riksdagens bord samt en öppen diskussion mellan olika aktörer i utvecklingssamarbetet.

Överlag är styrningen fortfarande bristfällig. En mängd samarbetsstrategier låter fortfarande vänta på sig, strategier som ska styra anslag som olika teman tilldelas i budgeten är inte färdiga än och själva grundbulten, plattformen, ska läggas sist av allt. Det är en bakvänd hantering.

Ytterligare ett exempel som belyser vikten av transparens och tydlighet i hanteringen av utvecklingssamarbetet utgörs av regeringens kreativa tolkningar av Dac-reglerna. Nyligen framkom det att regeringen låtit biståndet betala biståndsministerns och statssekreterarens löner under flera år. Visst finns det rimliga avräkningar att göra som rör Utrikesdepartementets kostnader för att hantera biståndet men den gränsen är passerad om man låter statsrådslöner finansieras över biståndsramen. Biståndsministern ska givetvis få sin lön från samma anslag som alla andra statsråd. Regeringen måste kvalitetssäkra de avräkningar man gör. Tidigare försök att finansiera ambassader som inte bedrev biståndsrelaterad verksamhet kritiserades av Dac, vilket tvingade regeringen ändra beräkningsgrunderna. I samband med detta upphörde även finansieringen av statsrådslönen. Den procent av BNI som utgör biståndsramen ska användas för att bekämpa fattigdom och förtryck samt bidra till utveckling. Avräkningarna måste givetvis följa regelverket och göras med rimliga avvägningar.

Anslag till FN-organisationer

I vårändringsbudgeten genomfördes en överföring av medel från biståndsramen till UO8 då Migrationsverkets prognos skrivits upp. När nu prognosen skrivits ner förs en del medel åter till biståndsramen. Socialdemokraterna förutsätter att dessa medel nu tillförs de FN-organ, dvs de verksamheter, som fick minskade anslag i våras. Det är viktigt att Sveriges samarbetspartner i

utvecklingssamarbetet – länder såväl som organisationer – kan lita på att Sverige lever upp till gjorda åtaganden. Vi vill också understryka vikten av att UD och Sida, i dessa sammanhang liksom i andra, ställer höga krav på uppföljning och resultat.

Missvisande individfokus

Regeringens biståndsbudget lägger starkt fokus på individen. Självklart är varje människa, varje unik individ, central för all politik. Men regeringens ensidiga fokus missar att den enskilda människan är beroende av hur skeenden och processer utvecklas. Vi socialdemokrater saknar i budgeten ett resonemang om varför människor är fattiga och förtryckta. Utan en sådan analys går det inte att angripa större företeelser i grunden och då inte heller sätta in åtgärder på rätt nivå.

Utöver regeringens ensidiga individfokus har vi länge sett att regeringens politik i många stycken har medfört en oroande perspektivförskjutning där solidaritet och lokalt ägarskap som förutsättning för förändring är starkt nedtonat till förmån för en övertro på marknadslösningar och kortsiktig jakt på lätt mätbara resultat.

Sammantaget ger detta en oroande bild av förändringar av det svenska internationella utvecklingssamarbetet som vi socialdemokrater inte vill se.

Länderindelning

Den tidigare tydliga signalen om att enbart fokusera på de fattigaste länderna är nu borta och istället skriver regeringen att ”länder kan inte längre enkelt delas upp i fattiga och rika”, vilket vi socialdemokrater välkomnar.

Långsiktiga åtaganden

I budgetpropositionen för 2008 påbörjades landkoncentrationen. Bolivia var då det enda latinamerikanska landet som återfanns i kategorin länder med vilka Sverige ska bedriva långsiktigt utvecklingssamarbete. Långsiktigheten i detta kan dock ifrågasättas när samarbetet ska avslutas bara några år senare. Socialdemokraterna lägger vikt vid att Sverige förmår upprätthålla framförhållning och långsiktighet i relationerna med sina samarbetsländer. Vi anser att det bilaterala utvecklingssamarbetet med Bolivia ska fortsätta. 40 miljoner till detta finansieras via anslag 1:1 dit vi återfört medel genom uteblivet kapitaltillskott till Swedfund.

Fel! Okänt namn

Nordiska Afrikainstitutet

Socialdemokraterna menar att formerna för NAI:s verksamhet bör fortsatt ses över, men inom ramen för ett förslag som innebär fortsatt självständig verksamhet som myndighet.

Stockholm den 4 oktober 2013

Urban Ahlin (S)

Carina Hägg (S)

Carin Runeson (S)

Kenneth G Forslund (S)

Tommy Waidelich (S)

Olle Thorell (S)

Désirée Liljevall (S)